

**VEREENIGING TOT BEOEFENING VAN OVERIJSSELSCH
REGT EN GESCHIEDENIS**
Opgericht 1858

Beschermvrouwe H.K.H. Prinses Beatrix

JAARVERSLAG 2023

Bestuur:

jhr. mr. C.A. de Beaufort	voorzitter
jhr. drs. F.W.W.H van Coeverden	secretaris
drs. H.C.J. de Keijzer	penningmeester
drs. L. Folkertsma	lid
F.W. Schuitemaker BSc	lid

Raad van Advies:

dr. C.M. Hogenstijn
jhr. drs. H.W.A. Repelaer van Driel
drs. F.H. baron Sloet van Oldruitenborgh
Dr. J.B.H. de Haan

Verslag van het Bestuur

Bestuur

In het verslagjaar heeft het bestuur vier keer vergaderd, waarvan 3 bijeenkomsten en 1 keer online.

Tijdens de ledenvergadering werd de voorzitter Christiaan de Beaufort herbenoemd voor een periode van 4 jaar.

Raad van Advies

De Raad van Advies is in het verslagjaar niet samengekomen. Met de Raad is afgesproken, dat een adviesvraag in voorkomende gevallen ook aan individuele leden van de Raad kan worden voorgelegd, naar gelang het kennisgebied. In het verslagjaar is daar meerdere keren dankbaar gebruik van gemaakt, in het bijzonder voor beantwoording van vragen die ons via de website bereiken. Met het beëindigen van Rob Behrens zijn lidmaatschap na 6 jaar, en het vertrek naar het buitenland van Philip de Haseth Möller heeft de Raad nog 4 leden. In 2024 wordt gezocht naar uitbreiding, waarmee ook het aandeel van vrouwelijke leden kan toenemen.

Vergaderingen en activiteiten

Zomervergadering 2023

De statutaire jaarvergadering op 2 juni in Herberg De Pol te Diepenheim ging vooraf aan een excursie naar kasteel Weldam, gelardeerd met inleidingen. Er was grote belangstelling voor de bezichtiging van interieur en tuin, die door meer dan 51 leden zeer werd gewaardeerd.

Wintervergadering 2023

De wintervergadering vond plaats op 9 november 2023 in de Gobelinzaal van het Rijksmuseum Twente. De dag had als thema “Van wie is het platteland”, waarbij een vijftal sprekers het onderwerp inleidde. Projectleider Julia Wolters van het museum vertelde over wijze waarop door kunstenaars in de 16 en 17^e eeuw naar het platteland werd gekeken, Jan ten Hove over ‘Historisch boerenverstand’, over het verleden van het Twentse platteland en de veranderingen in het boerenbestaan vanaf circa 1800 tot 1940 als gevolg van onder andere markeverdeling en agrarische vernieuwingen. Daarna leidde Derk van Blerick ons mee in het ontstaan van het na-oorlogse platteland als gevolg van ruilverkavelingen, Egbert-Jan Mooiweer over de ontwikkelingen op landgoed Twickel, en Tesse Bijlsma over Houtbaar Landschap, een toekomstvisie om het bosareaal in Twente te vergroten.

Vervolgens is de tentoonstelling ‘Onderweg naar Bentheim, Twente door de ogen van Ruisdael, Hobbema en Ruisdael bezocht. Voor deze tentoonstelling hebben we twee tekeningen uit onze collectie uitgeleend.

‘t Huis Saesveld van vooren 1729, door Cornelis Pronk (Collectie VORG)

De excursie des middags werd, na een lunch op De Poortbulten, voortgezet met een rondrit per bus door het gebied waar duurzame plattelandontwikkeling wordt ontwikkeld.

Deze dag werd georganiseerd in samenwerking met Netwerk Landschap en GeschiedenisTwènter Laand. Het aantal deelnemers bedroeg 67.

Collecties

Collectie Vereniging tot beoefening van Overijsselsch Regt en Geschiedenis

In verband met de sluiting van het Stedelijk Museum Zwolle zijn in 2018 het onroerend goed en de collecties die eigendom waren van het SMZ overgedragen aan de gemeente Zwolle en heeft de Gemeente Zwolle de voorwerpen die in het museum aanwezig waren aan Collectie Overijssel (CO), in beheer gegeven. Daartoe behoort ook de VORG-collectie, die in afwachting van een nadere regeling ondergebracht is in een kunstdepot in Zwolle. De gemeente heeft de kosten van transport, opslag en verzekering voor haar rekening genomen.

De inventarisatie van de collectie door CO baart het bestuur zorgen. Waar het CO vanaf het begin aan een voortvarende aanpak ontbroken heeft, is de inventarisatie thans zo goed als geheel tot stilstand gekomen. Het vertrek van personeelsleden is daar in belangrijke mate de oorzaak van, waarbij de vervanging van de collectiebeheerder pas rond de zomer kon worden ingevuld. Het (regelmatig) overleg met CO vindt niet meer plaats, omdat daar geen zinvolle invulling meer aan te geven valt.

Het verzoek van VORG om een planning te maken voor het afronden van de collectie-inventarisatie is per einde verslagjaar niet door CO gehonoreerd. Het gevolg hiervan is dat VORG nog steeds geen (volledig) zicht op haar collectie heeft en geen begin gemaakt kan worden met het collectiebeheer dat dient te volgen op de inventarisatie. Het bestuur ziet zich eind 2023 gesteld voor de taak de problemen rond de inventarisatie op te lossen, in de eerste plaats door overleg met de gemeente Zwolle en CO.

Contractuele regeling

Het afgelopen jaar spraken wij de hoop uit dat een (formele) afronding van de inventarisatie- en registratiefase met de Gemeente Zwolle tot stand kan komen, waarin de collectie aan ons opgeleverd zal worden en in beheer kan worden gegeven aan de Gemeente Zwolle. Daarin is ook geen voortgang geboekt. Wij hebben een concept-overeenkomst aan Zwolle voorgelegd, die nog op antwoord wacht. Uit het overleg is gebleken, dat er bij de Gemeente de nodige vragen opgekomen zijn over hun contractuele relatie met CO, die uiteindelijk de basis vormen voor de uitvoering van de afspraken.

Bruiklenen

ANNO, Museum in de maak, Zwolle

Op verzoek van ANNO Stadsmuseum Zwolle, is de opzegtermijn voor de bruiklenen verlengd van zes maanden naar anderhalf jaar. Daarmee kon voldaan worden aan een van de eisen van het Museumregister tot toelating van Erkend Museum, waar houders van de Museumkaart welkom zijn. Dat kon uiteindelijk begin 2024 gerealiseerd worden. Daartegenover hebben we bedongen dat bij discontinuïteit de bruikleenovereenkomst met onmiddellijke ingang door ons kan worden opgezegd.

Voor de tijdelijke tentoonstellingen in ANNO werden uitgeleend

een porseleinen kop en schotel, voor de tentoonstelling Oog in Oog, een walvisbeen en twee munten voor de tentoonstelling ANNO 1407 in het kader van de Hanzedagen, en een zilveren brilmontuur voor de tentoonstelling over Johan Derk van der Capellen.

Palthe huis Oldenzaal

De bestaande bruikleenovereenkomst werd verlengd, waarbij enige prenten en een krijttekening werden teruggenomen. Uitgeleend zijn objecten uit het Legaat Palthe uit 1921: enige porseleinen vaasjes, drie portretten en twee stoelen.

Maatschappij tot bevordering der Toonkunst, Afdeling Zwolle en omstreken – Gemengde Zangvereniging “Caecilia”.

Voor een bijeenkomst bij het 150-jarig bestaan van de zangvereniging werd een herinneringsbord uit 1899 uitgeleend

Stichting Het Vrouwenhuis Zwolle

Voor een tijdelijke tentoonstelling werden twee zogenaamde trippen beschikbaar gesteld, schoeisel dat bij een verbouwing in de muur van het Vrouwenhuis was ingemetseld.

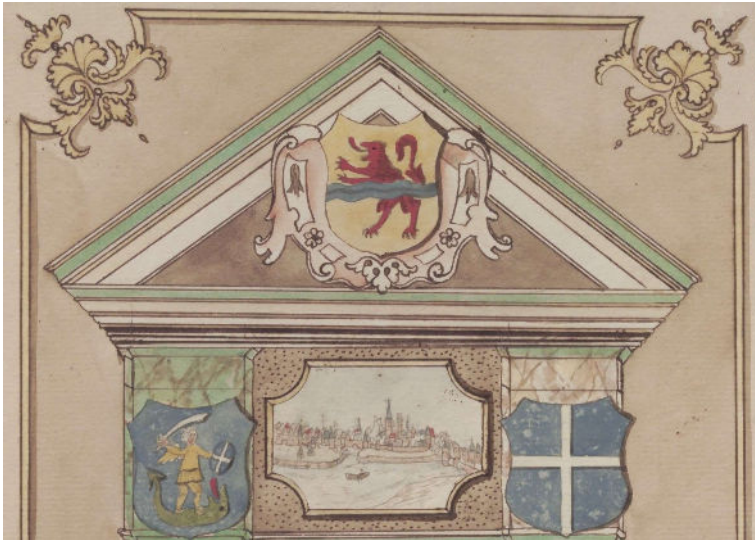

Rijksmuseum Twenthe

Naast de prent van Cornelis Pronk werd uit onze archiefcollectie een deel van de Atlas van Schoemaker uitgeleend.

De titel is:

"Korte Beschreyving van Over Issel, der selver steeden, dorpen, vlekken, buurten en Castelen, alle desselfs verbeeldingen, naar het leeven geteekend door C. Pronk en anderen, met veel moeyte bijeen versameld door Andries Schoemaker Tweede deel"

Voorblad van de atlas (uitsnede wapen van Overijssel en wapen Zwolle)

De atlas bevat 73 gekleurde pentekeningen.

Overige

In de loop van het jaar zijn een aantal aanvragen voor gebruik van afbeeldingen uit onze collectie goedgekeurd. Bij de beoordeling van de aanvraag wordt met name gekeken of het gebruik daarvan de kennis over de geschiedenis van Overijssel bevordert.

Bij de RKD, het kennisinstituut op het gebied van beeldende kunsten van de Nederlanden, is het verzoek gedaan de eigendomsomschrijving van 57 afbeeldingen in de database te wijzigen. In plaats van Stedelijk Museum Zwolle willen we de naam van de Vereeniging vermeld zien.

Overijsselse Historische Bijdragen

De omslag van editie 138^e stuk 2023. De editie die in juni verscheen, bevatte een achttal artikelen over onderwerpen van de middeleeuwen tot in de vorige eeuw. Het bestuur is de redactie zeer erkentelijk voor de geleverde inspanning en het resultaat van hun werk en dat van de auteurs.

Het is goed ons nog eens te realiseren, dat de Overijsselse Historische Bijdragen vrijwel het enige medium vormt voor publicatie van artikelen over inhoudelijk sterk onderzoek door liefhebbers van de Overijsselse geschiedenis. Het eerste exemplaar van de Overijsselse Historische Bijdragen 2023 werd overhandigd aan Ellen Nauta, burgemeester van de Hof van Twente, de gemeente waar onze Zomervergadering plaats vond.

Website en digitale communicatie

Op onze website blijkt een constante belangstelling voor het onderdeel Publicaties/ Verslagen en Mededeelingen, wat ook blijkt uit vragen die wij via de website ontvangen.

Ons medelid Robert van 't Hul stelde scans beschikbaar in de reeks Werken. Verder is instemming verkregen van rechthebbenden voor digitale publicatie van het Compendium van het Overijssels recht vóór 1811 van auteur E.D. Eijken.

Leden

Het aantal leden ging in het verslagjaar naar op 373. Er waren 9 nieuwe aanmeldingen voor het lidmaatschap en 10 beëindigingen, waarvan 2 door overlijden.

Zwolle, 19 april 2024

Het Bestuur,

jhr. mr C.A. de Beaufort , voorzitter
jhr. drs. F.W.W.H. van Coeverden, secretaris
drs H.C.J. de Keijzer, penningmeester
drs. L. Folkertsma
F.W. Schuitemaker BSc